

Posudek konzultantky
na rigorózní práci Mgr. Kristiny Švihlíkové na téma:
Spory z řízení o dědictví

Autorka předkládá k hodnocení rigorózní práci na shora uvedené téma v rozsahu 120 stran vlastního textu. Práce obsahuje vyžadované formální náležitosti.

K volbě tématu lze především podotknout, že jde o problematiku trvale aktuální a proto je žádoucí se jí zabývat. Spory z dědictví mají mnoho příčin, právních i mimoprávních a obecně jsou nežádoucím právním jevem. I to je důvodem, proč by jim měla být v právní vědě trvale věnována pozornost. Kvalitu práce a její přínos výrazně ovlivňuje skutečnost, že autorka si své rigorózní ztížila tím, že neomezuje své úvahy jen na platnou právní úpravu v tuzemsku. Zabývá se totiž i novou úpravou dědického práva v Občanském zákoníku, který teprve nabyde účinnosti a rovněž se věnuje vybraným otázkám v mezinárodněprávním pohledu.

Systematiku práce hodnotím jako věcně správnou a propracovanou. Autorka postupuje v tématu logicky. Text práce je přehledný a, co do proporcí, adekvátně zpracovaný.

V úvodu autorka vysvětluje důvody volby svého tématu a svůj přístup k němu. Následující část je věnována historickým poznámkám. Jde o výklady přiměřené rozsahem hlavnímu tématu práce.

Hlavnímu tématu práce je věnována její třetí část, která je jejím těžištěm. Tato partie hodnocené práce má vnitřní logickou systematiku a autorka se postupně věnuje základním institutům sporů vznikajících v dědickém řízení (mj. účastenství, podobě usnesení, kterým se v této souvislosti v dědickém řízení vydává, základním otázkám dokazování ve sporném řízení o těchto otázkách). Na závěr této kapitoly jsou pak zařazeny výklady o typických druzích řízení, v nichž jsou spory mezi dědici řešeny.

Jde o výklady fundované, autorka ve svých úvahách nezůstává na úrovni pouhého popisu platného práva. Prokazuje zde výbornou znalost platného práva, ale i

interpretačních obtíží, které v předmětných otázkách vznikají (viz např. výklady ohledně dědění z titulu sdílení společné domácnosti na str. 42 an. práce nebo výklady ohledně sporů o závěť, resp. jednotlivých námitek, které jsou vůči závěti obvykle uplatňovány na str. 48an.). K jakému stanovisku ohledně platnosti závěti pořízené osobou s omezenou způsobilostí k právním úkonům se staví autorka (na str. 53) však není zřejmé. Fundovaně a s přesvědčivou argumentací jsou zpracovány i výklady ohledně sporů o vydědění. Autorka i zde kompetentně pracuje s vhodně zvolenou judikaturou.

Další část rigorózní práce Mgr. Švihlíkové je věnována oprávněnému dědici, resp. ochraně jeho práv. Autorka zasvěceně komentuje platnou právní úpravu vztahů dědice a nepravého dědice. Připomíná její kořeny v institutu žaloby na vydání pozůstalosti v ABGB. Podrobně je vysvětlen sám pojem oprávněného, resp. neoprávněného dědice, charakter žaloby oprávněného dědice podle § 485 OZ, obsah a rozsah nároku a způsob vydání majetku. Autorčině pozornosti neunikla sporná otázka, tj. postavení oprávněného dědice v dodatečném dědickém řízení, nebyl-li majetek ještě projednán (viz str. 91) Závěrečné výklady v této partii hodnocené práce se zabývají vztahem žaloby oprávněného dědice, resp. i dalších žalob, ke sporům z dědického řízení. V rámci ústní obhajoby by měla autorka vyslovit svůj názor k otázce délce promlčecí doby pro žalobu oprávněného dědice a k režimu přechodných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., pro tento případ.

Na závěr své práce zařadila autorka kapitolu, která se zabývá vybranými otázkami dědictví s cizím prvkem. To považuji za dobrou a přínosnou volbu, protože dědictví s cizím prvkem jsou stále častějším případem v dědické agendě. Před závěrečnou poznámkou autorka ještě stručně přibližuje úpravu dědických sporů ve Slovenské republice.

Závěr: hodnocená rigorózní práce splňuje požadavky kladené na tento druh prací a je proto způsobilá být předmětem ústní obhajoby, v jejímž rámci nechť se autorka vyjádří k otázkám shora uvedeným.

V Praze dne 26. 6. 2012

Doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D.

